

ZADNJE VESTI

V Washingtonu bo imel danes dopoldne predsednik Eisenhower tiskovno konferenco in bo moral odgovorjati na vprašanja ali vstraja pri svoji prepovedi, da se tajnosti razgovorov v Beli hiši kot tajnosti v armadi, na procesu McCarthy-Stevens sploh ne smejo povedati.

Republikanski odbor je sklenil, da se razprava nadaljuje. Senator McCarthy je proti temu, češ, da spričo prepovedi Eisenhowerja nima smisla, da se razpravlja, če se ne sme povedati resnico.

V Washingtonu je prišlo do diplomatskega incidenta. Včeraj je zunanje državno tajništvo obtožilo republiko Guatemalo, da prejema orožje iz komunističnega bloka. Bajje gre za letala. V Washingtonu je bil banket na čast diplomatov iz Južne Amerike. Senator Wiley je na banketu to obtožbo ponovil. Poslanik Guatemale je banket s protestom zapustil.

Med Združenimi državami in Pakistanom je bila podpisana pogodba o ameriški vojaški in gospodarski pomoči državi Pakistan.

Vrhovno sodišče v Washingtonu je odredilo na 12. oktober, ko bo nadaljevalo razpravo o odpravi segregacije na ameriških šolah.

Gospodarski odbor spodnje zbornice je sprejel del predloga Eisenhowerja o razširjenju socialnega zavarovanja. V to zavarovanje naj po mnenju odbora spadajo tudi tisti in tiste, ki so zaposlene pri domačih delih, namučnost pri raznih verskih sektah in javni nameščenci, če še niso drugod zavarovani, ne pa delavstvo na kmetijah in ne pa imenovani samostojni poklici.

V Clevelandu imamo danes 38 žrtev cestnega prometa. Ob istem času lanskega leta je bilo enako število smrtnih nesreč v prometu.

ČETVORČKI—

PA MRTVI
CHICAGO, 16. maja—V tukajšnji bolnici je neka 32-letna ženska porodila četvorčke, dva dečka in dve deklici. Porod se je izvršil tri in pol mesece prezgodaj. V osmih urah po rojstvu so vsi četvorčki pomrli.

Išče se sorodnike

V Highlandview bolnišnici za kronično bolne se že dalj časa nahaja rojak Joe Godić, star okrog 75 let. Vodstvo bolnišnice ni rado zvedelo za njegove sorodnike, ki so prošeni, da pokličejo zdravnika Reed, tel. WYoming 1-7100.

Seja preložena

Članstvu društva Cerkljiško jezero št. 59 S.D.Z. se sporoča, se je samo za ta mesec preložilo redno mesečno sejo iz četrtka na petek, 21. maja. Seja je zelo važna in prosimo članstvo, da se je gotovo udeleži.

Svob. Slovenke št. 2. S.D.Z.

Redna seja društva Svob. Slovenke št. 2 S.D.Z. se bo vršila v četrtak zvečer ob navadnem času v dvorani št. 4, Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Delegatinje bodo podale poročilo s konvencije in na dnevnem redu bodo druge zadeve, zato se vabi članice, da se udeleže v polnem številu.

V Ženevi--za zaprtimi vratmi; Angleži ne gredo z Ameriko

WASHINGTON, 18. maja—Seje v Ženevi se vršijo že drugi dan za zaprtimi vratmi. So torej tajne. Gre za to ali je mogoče doseči premirje v Indokini ali ne. V Indokini sami je dal francoski poveljnik general Navarre bombardirati ceste in prevozna sredstva, in to v ozemlju trdnjave Dien Bien Phu v smeri proti mestu Hanoi, to je na severovzhodu pokrajine Vietnam. Zdi se, da se Francozi pripravljajo na odpor.

Politično vzeto so važni dogodki, ki so se na diplomatskem polju odigrali neposredno pred padcem trdnjave Dien Bien Phu. V razumevanje položaja naj jih na kratko navedemo:

Charles Bohlen je ameriški poslanik v Moskvi. O konferenci v Ženevi pravi, da je Sovjetom dobrodošla. Naj se pogaja in razgovarja, samo, da se odložijo kakšne neposredne vojaške akcije Amerikancev v Indokini. Splošna vojna Sovjetom v tem času ne bi prav prišla.

Za razmere med Združenimi državami in Veliko Britanijo je bilo značilno tudi to, kar so zahtevali Amerikanci in kar so Angleži odklonili. Šef ameriškega generalnega štaba admiral Arthur Radford je hotel uporabiti atomsko bombo, jo odvreči na komunistične čete, ki so se v velikih masah zbirale okrog trdnjave. Radford ni mogel dobiti za to svojo vojaško strategijo niti odobrenje od ameriškega kongresa, niti pristanka Velike Britanije. Predlog sta odbila tako predsednik vlade Winston Churchill, kakor tudi angleški generalni štab.

Za Veliko Britanijo so poleg vseh drugih ozirov merodajne njene oborožene sile in kje se te nahajajo. Angleška oborožena sila kakih 850.000 mož ima namreč, kakor ameriška, razne "zasedbene dolžnosti." Številke prinašamo posebej.

Nehru in vloga Indije

Indija se ponuja kot posredovalka, na drugi strani kot voditeljica nekomunističnih azijskih narodov. Nehru je nasprotnik vsake zveze, ki jo snuje ameriški državni tajnik Dulles na jugovzhodu Azije, ker on hoče sam organizirati to azijsko zvezo, seveda pod svojim vodstvom. Taka zveza pa bi bila v prvi vrsti azijska in kot taka verjetno naperjena proti Združenim državam. Da bi Nehruja odvrnil od tega načrta, je stopil v akcijo britanski zunanji minister Anthony Eden. Pri tem ga niso vodili toliko politični in vojaški interesi Združenih držav, kakor interesi Velike Britanije same. V bližini je Malajski polotok, sedaj še an-

NAMEN POSVEČUJE SREDSTVO ...

Francozi pravijo, da je za skora vsakim družabnim ali političnim vrtincem najbrže ženska. Pa tudi, kadar gre za to, da se nekaj izrednega izvede.

Iz italijanskega mesta Minervino Murge poročajo tole zgodbo:

Zupan mesta, ki ima 20.000 prebivalstva je pred dvema mesecema javno naznanil izstop iz komunistične stranke. Kaj je bila posledica? V njegov urad je te dni vstopila ženska, ki se je, čim sta bila sama, začela slačiti. Istočasno je vpila za pomoč. Zupan je enako vpil za pomoč. Naenkrat je "pomolč" prišla in to v osebi tajnika krajevne komunistične stranke in pa tajnika krajevne delavske

gleška kolonija, kjer se bori 200.000 angleških vojakov in policajev zoper kakih 5.000 upornikov v džungli.

Na drugi strani pa je Indija posebna točka, na katero gleda tudi Bela hiša. V Washingtonu se govori, da bo predsednik Eisenhower skušal Indijo zopet pritegniti tesneje k Ameriki in pridobiti za to politiko tudi demokrasko stranko. V Indijo naj bi poslal kot ameriškega poslanika diplomata, katerega smatrajo demokratje za sposobnega, pa tudi za izrazitega svojega pristasa.

Churchill se ne obvezuje!

Britanski ministrski predsednik Winston Churchill je spodnje zbornico ponovno zagotavljal, da bo Velika Britanija čakala na uspeh konference v Ženevi. Da se ni obvezala na nobene vojaške akcije, kakor si jih to želijo Združene države, pa tudi, da se ni obvezala pristopiti k nobenemu paktu jugovzhodno azijskih držav, kakor si ga je zamislil Dulles. Velika Britanija stoji torej ob strani.

V Ženevi sta imela ponovne sestanke britanski zunanji minister Anthony Eden in namestnik ameriškega državnega tajnika general Smith.

Redna seja

Redna seja društva sv. Ane št. 4 S.D.Z. se vrši v četrtak zvečer ob 7.30 uri v navadnih prostorih Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Seja bo važna in vabi se članice, da se gotovo udeleže.

Izredna seja

Izredna seja pripravljalnega odbora kluba Ljubljana se vrši v četrtak zvečer ob 7.30 uri v navadnih prostorih Ameriško jugoslovanskega centra na Recher Ave. Vabi se članstvo, da se je udeleži.

Iz bolnišnice

Iz Huron Road bolnišnice se je vrnila na dom Mrs. Frances Susel, 364 Babbitt Rd. Najlepše se zahvaljuje vsem za cvetlice, obiske, darila in voščilne kartice, ki jih je prejela. Prijatelji jo sedaj lahko obiščejo na domu.

POSLUŠAJ ME— PA TUDI GLEDAJ ME!

Vprašanje cene kavi je v Ameriki prej ko slej na dnevnem redu. Borzo s kavo so hoteli spraviti celo pod federalno nadzorstvo. To vprašanje visi v zraku. Delegacija Ameriške ženske zveze je bila v Južni Ameriki in tam iskala na licu mesta vzroke, zakaj se je podražila cena kavi.

Doma je šlo za agitacijo proti pitju kave in za pitje mleka.

Governer države New York Thomas Dewey je nastopil za svojo državo borbo za pitje mleka. Veletrgovci s kavo na drobno, vsi mogoči uvozniki in izvozniki kave so začeli s protesti. Zakaj je governer Dewey priporočal pitje mleka?

Njegova država New York ima na skladišču velike zaloge navadnega in konserviranega mleka pa tudi, governer Dewey sam posejduje veliko farmo, ki se peče z mlečnimi izdelki!

MARTIN VERTOVSNIK

Snoči je po kratki bolezni umrl v St. Alexis bolnišnici Martin Vertovšnik, star 48 let. Stanoval je na 1104 E. 71 St. Doma je bil iz Nemška vas, fara Leskovec pri Krškem, odkoder je prišel v Ameriko pred 30 leti. Dolgo let je delal pri Patterson Leitch Co. Bil je član društva Slovenec št. 1 S.D.Z.

Tukaj zapušača tri hčere: Mrs. Eleanor Delić, Rose in Mary, vnukinjo in brata Charles, v stari domovini pa brata Rudolfa. Pogreb se vrši v petek zjutraj ob 8.30 uri iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary. Truplo bo položeno na mrtvaški oder nocoj ob šestih.

IGNATIUS SPEGALSKI

Nagloma je umrl v Charity bolnišnici Ignatius Spegalski, star 70 let, stanujoč na 7206 Hough Ave. Rojen je bil na Hrvatskem. Svoječasno je zastopal zavarovalniško družbo. Tukaj zapušača soprogo Marie. Pogreb se vrši v četrtak zjutraj ob 10. uri iz Golubovega pogrebnega zavoda, 4703 Superior Ave., v cerkev sv. Neže in nato na pokopališče Calvary.

KAJ PRIPOVEDUJEJO NEMCI

BERLIN, 18. maja—V Ameriki se je nahajala deputacija zapadnonemškega parlamenta. Podala je svoje vtise iz potovanja in med ostalim poročala, da je bila v Ameriki poučena, da bi Amerikanci v slučaju atomskega bombnega napada sicer izgubili nad 60 milijonov ljudi, kljub temu pa da bi Amerika vojno dobila. Napovedbe so v zvezi z morebitno tretjo svetovno vojno in ruskim atomskim bombardiranjem Amerike.

NAPREJ K DRŽAVLJANSKI ENAKOSTI! LOČITEV PO PLEMENIH NI USTAVNA!

ODMEVI RAZSODBE VRHOVNEGA SODIŠČA

WASHINGTON, 18. maja—Notranje politično vzeto je bil najvažnejši dogodek sodba vrhovnega sodišča v Washingtonu, da je ločevanje črnih in belih otrok po šolah neustavno. Pri tem se povdarja, da je bila sodba izrečena soglasno; noben od vrhovnih sodnikov ni dal deljega mnenja. Posledice sodbe, družabno in politično vzeto, bodo ogromne, četudi ne v neposredni bodočnosti. Iz vprašanja šolstva bomo prešli na druga polja, kjer ločevanje po plemenih in razna zapostavljanja še obstajajo. Tekom časa se bomo pač približali pravi ameriški demokraciji.

Kongresnik John Blatnik, Slovenec po rodu, demokrat iz Minnesote, je dal značilen komentar. "Ne morem oporekati sodbi s pravne ustavne strani. Toda stališča človečanstva bo potrebno še marsikaj, da se ameriška ustava, ki predvideva enakost, izživi v tako življenje, da bodo vsi ameriški državljani v resnici uživali enakost."

Splošni pregled vprašanja

Med 48 zveznimi državami je 17 takih, kjer je ločevanje med črnci in belci posebno na polju vzgoje obvezno. Otroci morajo, iji ločeno vsak v svoje šole. Štiri države so take, kjer je ločitev lahko obstoječa, ni pa prisilna. Prizadet je ameriški jug. Ta je bil na rešitvi spora najbolj zainteresiran.

Ni pa pričakovati, da bi ameriški jug nastopal tudi sedaj enotno. Nekatere države, na primer Texas in Oklahoma, so se izjavile za pokorščino do sodbe

vrhovnega sodišča. Nekatere, kakor Luisiana, Alabama, Georgia in Južna Carolina, so napovedale nadaljnjo borbo. Vendar ne pozivljajo k nikakemu nasilju in verjetno čakajo na razvoj dogodkov.

Vrhovno sodišče je namreč tudi odločilo, da bo na svojih sejah na jesen odločilo, kako naj se enakost v šolah praktično izvede. Vprašanj je veliko. Otroci belci in črnci v teh državah imajo svoja šolska poslopja, svoje učitelje, svoje šolske nadzornike, tudi svoj posebni učni program. Kako s šolskimi poslopji, kako s porazdelitvijo vseh učnih moči, kako z enotnim učnim programom? To so vprašanja, ki se ne dajo rešiti preko noči.

Ali bodo države upornice juga, če bodo še vztrajale na svojem dosedanem stališču, začele s posebnimi akcijami, to je s po-

MOČ ANGLEŠKIH IN FRANCOŠKIH VOJSK

WASHINGTON, 18. maja—Ali sta Velika Britanija in Francija vojaško sposobni, da lahko posežeta v kak mednarodni konflikt, ki zna nastati iz vojne v Indokini? Odgovor na to vprašanje pojasnjuje tudi kolebanje Velike Britanije in Francije, dveh največjih in najbolj zanesljivih ameriških zaveznikov.

Velika Britanija razpolaga trenutno s tole vojaško močjo:

Pod orožjem ima 850.000 mož; štiri divizije so nastanjene v Zapadni Nemčiji in pripadajo k vojaški organizaciji NATO.

Ena angleška divizija se nahaja na Koreji in je v službi Združenih narodov.

Dve diviziji sta v angleški afriški koloniji Kenya, kjer se udeležujejo znano domače uporniško gibanje Mau Mau, ki hoče iz Afrike pregnati ne samo Angleže, marveč vse belokožce. Ena divizija je na polotoku Malaja, torej blizu Indokine, dve diviziji sta na Srednjem vzhodu, ki čuvata varnost Sueškega prekopa. Vojaki ene divizije so raztreseni na Malti, v Avstriji, na otoku Cipru v Sredozemlju in v britanski koloniji Guiani v Južni Ameriki. Velika Britanija doma nima nastanjenih vojaških divizij. Brodovje Velike Britanije, kakih 382 enot, križari po Sredozemlju, po Daljnem vzhodu, ali pa je na razpolago vojaški organizaciji NATO.

Francozi imajo pod orožjem 900.000 mož. Pet divizij je v Evropi, v Zapadni Nemčiji, deset jih je v Indokini, tri divizije so v Severni Afriki, kjer enako

sebeno zakonodajo? Južna Carolina ima na primer že pripravljene zakonski načrt, ki še ni končno odobren, da se sistem javnih državnih šol opusti. Vse šolstvo naj bo privatno. Tendencia tega predloga je ta, da bodo pač starši odločili, kam bodo pošiljali v šolo svoje otroke, katere šole bodo sicer tudi privatno vzdrževali. Toda je zopet vprašanje, ali bo prebivalstvo pripravljeno na splošno prevzeti ta bremena nase.

Odmev v kongresu in v državah

Tudi v kongresu je sodba vrhovnega sodišča vzbudila iste komentarje kot v posameznih državah na jugu samem. Zakonodajalci so bili za, drugi so bili tudi proti. Večina je bilo odvisno od slučaja, odkod prihaja poslanec, odkod prihaja senator. Še eno nadaljno vprašanje se je rešilo z imenovano sodbo. V ameriški Uniji so po duhu ustave in po zdravem človeškem razumu gotova polja, ki se morajo urediti pravilno in pravično samo s splošnim federalnim zakonom. Južnjaki vpijejo, da je ohranjena kompetenca posameznih držav, ki da imajo na svojem polju popolno samostojnost. To ne drži! Pri tem naj radi zanimivosti tudi pristavimo, da tudi ameriško delavstvo zahteva, da se njegov socialni položaj načelno uredi le s federalnim zakonom!

V ameriški vojski je diskriminacija radi rasnih razlik praktično že odpravljena.

Stari Truman ...

WASHINGTON, 18. maja—Bivši predsednik Harry Truman se je najvil v Beli hiši, da bi govoril s predsednikom Eisenhowerjem. Birokracija Bele hiše mu je razgovor preprečila. Eisenhower ni vedel za to, da se je prijavil Harry Truman. Kasneje pa je zvedel, in sicer od Trumana samega, s pristavkom, da če Eisenhower poslej kdaj želi govoriti z njim, bo on moral iskati njega, in ne obratno.

Zalostna vest

Mrs. Jennie Wick iz 19071 Renwood Ave. je prejela iz stare domovine žalostno vest, da ji je 7. maja umrla po tri-dnevni bolezni ljubljena mama Ivana Krebelj. Dočakala je starost 85 let. Umrla je na domu v Ostrožnem Brdu pri St. Petru na Notranjskem. Tam zapušača sina Ivana Krebelj in hčer Karolino Sprohar, v Argentini sina Antona, v La Crescenta, Calif., hčer Mrs. Josephine Puntar, v Forest City, Pa., hčer Mrs. Fannie Puntar, tukaj v Clevelandu pa hčer Mrs. Wick in nečakinjo Mrs. Frances Ilc kakor tudi več vnukov in drugih sorodnikov v Ameriki in stari domovini. Najstarejši sin Joe Walker (Krebelj) je bil ravno na 11. maja 1953 ubit pri delu na svojem posestvu v Eureka, Calif., drugi sin Frank Krebelj je bil pa pred leti ubit v premogovoru v Forest City, Pa. Bodi pokojnici lahka domača gruda!

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN YUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNIN)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 7.00
For Three Months—(Za tri mesece) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

CLEVELAND—OB MORJU!

(2)

Med nami je znan pojem Seaway. Predsednik Eisenhower je podpisal zakon, katerega sta sprejela tako kongres, kakor spodnja zbornica, to je, da Amerika pristopi k skupnemu ameriškemu kanadskemu načrtu, da se zgradi kanal, ki bo združil vode Atlantika z Velikimi jezeri ameriškega Srednjega zapada. Šlo bo za pomorsko zvezo, ki se bo končala pri Velikih jezerih in pristanišču Duluth na eni strani in v Quebecu v Kanadi, bolje rečeno v Montrealu istotam. Amerika prispeva svoje, Kanada sebi pripadajoče stroške.

Velika jezera so: Superior, Michigan, Huron, Erie, Ontario. V kolikor niso povezana med sabo, naj se prekopje zemlja. Na skrajni točki jezera Superior imamo pristanišče Duluth. Superior je treba zvezati z jezerom Huron, jezero Huron z jezerom Erie, Erie z jezerom Ontario in tako bo končno prosta pot, da vstopimo naravnost v Atlantik.

Gre za vodno linijo, ki bo dolga 1,600 milj, ki bo stala, ko gre za kanale, ki se morajo graditi, Združene države 91 milijonov, Kanado samo pa 182 milijonov. Ne bo šlo samo za novo pomorsko pot, šlo bo tudi za izrabljanje vodnih sil v električne svrhe. Zgradile se bodo nove elektrarne, katerih produkcija bo naravnost bajeslovna. V te stroške bo dala ameriška država New York 300 milijonov dolarjev, kanadska provinca Ontario pa enako 300 milijonov dolarjev. Gre za koncept, za načrt, ki bo postal dejstvo, ki zopet kaže na silno bodočnost, plod človeškega razuma!

Včasih se rabi izraz, da smo preobrazili zemljo. Dali smo ji drugo obliko. Pristanišče, ki je sedaj krajevno značaja kot je na primer Duluth ob koncu jezera Superior, bo postalo pomorsko pristanišče v pravem pomenu besede. Nam Clevelandčanom so bolj blizu imena Detroit, Toledo, a seveda najbližje ime druge slovenske metropole, čeprav v tujini, ime mesta Clevelanda. Z novo pomorsko linijo bo Cleveland postal pomorsko pristanišče prvega reda. Letno, vsaj tako se računa, bo šlo po tej novi pomorski poti najmanj 45 milijonov ton blaga ali 40 odstotkov več, kakor ga gre sedaj preko kanala Panama!

Gospodarske posledice za ameriški severozapad, v katerega vstajemo tudi državo Ohio z njenim največjim mestom Clevelandom, bodo ogromne. Gre za cenejšo kupčijo z žitom, mesom, avtomobili, gre za tuj izvoz v te dežele.

Navadno pravimo, da se investicije poplačujejo na kratko ali na daljšo dobo. Gre pač za cilj, katerega imajo. Včasih gre za idealne, včasih strogo za gospodarske namene. Rekli smo, da bodo Združene države prispevale 91 milijonov, Kanada pa 182 milijonov, ko bo šlo za dokončno zgraditev te nove pomorske poti. Amerika na primer ima vložena osem milijard dolarjev v delo, ki je splošno znano po dimenom Ameriška atomska energija. Gre za investicije, ki so zelo visoke, in ki presegajo General Motors. Za enkrat gre za obrambo. Morda bo v bodočnosti tudi ta denar skorajšen na drugih poljih, pa v zvezi z atomsko energijo, nosil dobičke. Na vsak način pa je zaposlil na deset in deset tisoče rok, kakor tudi izobraženih delavcev.

Vsota 91 milijonov za ameriško gospodarstvo ne pomeni veliko. Rodila pa bo druge milijone, ker gre strogo za poslovne investicije. Mi od naše strani, kot trenutno gospodarsko najbolj aktualno, pišemo o tem z vsem povdankom. Kaj vse bo potegnil za seboj bodoči kanal, ki bo dal tudi našemu mestu Clevelandu pečat pravega pomorskega pristanišča! Kanal sam na sebi ne bo dal možnosti, da bi po njem plovili parniki, kakor "Queen Elizabeth" ali "Queen Mary." Po tem kanalu bodo pa lahko plavale ladje, ki bodo dolge 800 čevljev in široke 80 čevljev. Z drugimi besedami, najmanj 50 odstotkov vseh ladij sveta bodo imele priložnost, da zaidejo v ta kanala. Kaj vse ta nova gospodarska možnost prinese s seboj, si lahko mislimo. Želimo samo, da bi jo znali tudi mi gospodarsko izkoristiti.

L.Č.

UREDNIKOVA POŠTA

Proslava 25-letnice kluba Ljubljana

CLEVELAND, Ohio—Spodaj podpisani sem član kluba Ljubljana, zato želim tudi sporočiti javnosti, da bo naš klub slavil 25-letnico svojega obstoja na 30. maja.

Ta proslava se vrši v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave. v Euclidu. Podan bo zanimiv program s petjem in godbo, po programu se bo pa servirala okusna večerja, da ne bo treba nikomur iti domov na večerjo. Kuharice so izvrstne, strežnice mlade in brhke, da bo vsem postreženo točno in prijazno. Zatem se bo zopet začela dirka na plesišču. Za ples bo igral sam Grabnarjev orkester, torej že veste kaj bo. Oni igrajo in vmes pojejo, da je še bolj živahno. Tudi jaz, ki ne plešem radi prehudega krvnega pritiska, bom moral, hočeš—nočeš, plesati tisti dan, vsaj enkrat ali dvakrat. V staremu kraju smo takemu plesu rekli "za repo." Torej, drugi, ki tako radi plešejo, bodo imeli svoje veselje, tisti, ki bomo ob strani gledali vesele parčke, ko se bodo vrteli, bomo jih pa ne navduševali. Ne-plesalci si bomo že preskrbeli svojo zabavo, da nam ne dolg čas. Kot sem že rekel, bodo kuharice in strežnice dobro postregle, pri bari bodo pa točaji in točajke, ki bodo tudi gledali, da ne bo nikomur manjkalo okrepčil.

V klubu smo vsi prijatelji, nihče ne žali drugega, imamo obilo zabave in tudi petja. Ko je kateri član ali članica bolna, jo pridejo člani obiskati, v slučaju smrti, gremo skupno izkazati umrlemu čast. Ob priliki rojstnega dne, slavljenju zapojemo in potem se skupno poveselemo.

Torej, ne pozabite priti vsi in vse na 25-letnico kluba Ljubljana na v nedeljo, 30. maja v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave.

Anton Jankovich, član.

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

PUEBLO, Colo.—Stanley Miklič, ki je bil v vojni hudo pobit in ranjen ter je ležal več mesecev v St. Antonio, Texas, je zdaj v Veteranski bolnišnici v Denverju.

FIRESTONE, Colo.—Po večletni bolezni je preminila Mary Farjan, stara 73 let, doma iz vasi Zajčji vrh, Stopiče pri Novem mestu. V Ameriko je prišla leta 1895 v Denver, Colo. Prvi mož, ki se je pisal Mežnar, ji je umrl l. 1928. Njen drugi mož pa ji je umrl pred štirimi leti. Pokojnica zapušta tu sina, dve hčeri, 15 vnukov, 9 pravnukov, brata v Denverju in enega v starem kraju.

TERRE HAUTE, Ind.—Po dolgi bolezni je tu dne 3. maja umrl dolgoletni član SNPJ Anton Roshel, po domače Plavčkov, doma iz Srednjega Globodola pri Mirni Peči na Dolenjskem. Star je bil 82 let. V Ameriko je prišel drugič leta 1905 v Clinton v Indiani, od koder se je preselil v Blanford v isti državi. Delal je v premogovnikih, zadnjih 30 let pa je obratoval grocerijsko prodajalno v Terre Haute. Tu zapušta soprogo Agnes, sinova Antona in Johna, hčere Angelo, Marietto in Agnes Bohinc v Blanfordu, Vedo Bohinc v Clevelandu in mnogo drugih sorodnikov tukaj in v starem kraju.

PHILADELPHIA, Pa.—Pri družini Johna Bosolina so se oglašale vile rojenice in ji pustile tepega sinčka.

—Joseph Bernetic se bo poročil 19. junija.

TELESNI IN DUŠEVNI RAZVOJ MLADOSTNIKA

Razvoj psihologije dela v zvezi s poklicnim svetovanjem je omogočil z dokajšnjo zanesljivostjo ugotovljati poklicne sposobnosti in nagnjena mladoletnikov.

Razumljivo je, da je to večsih dokaj težavno, posebno če imata mladostnik ali mladostnica zelo burno puberteto.

Raziskujoči psiholog nima torej samo nalogo odkrivati nagnjenja in sposobnosti za poklic, temveč le-te tudi tolmačiti z vidika razvoja in činiteljev okolja, ki pogosto izkrivljajo dejansko sliko sposobnosti pri mladostniku, in ki se odražajo v nevsklajenem zadržanju; preobčutljivosti, brezbriznosti, odklonljivosti in zaprtosti ter zmanjšani storilnosti pri hkratnem splošnem zorenju in močni telesni rasti mladostnika.

Zato se tudi dogaja, da mora večsih psiholog v izvidu nakazati, da mladostnik z ozirom na svojo burno puberteto ni poklicno zrel in da poklicnemu delu ter poklicnemu okolju tudi s socialnega vidika ni dorasel. Torej imamo v takem primeru opravka z nekoliko "zakasnelo" poklicno zrelostjo, kar pa nikdar ni istovetno z "razvojno zastalostjo" v duševnem smislu.

Ako tak mladostnik stopi v uk, je resna nevarnost, da v poklicu ne bo uspel, ker ni robatemu poklicnemu okolju dorasel in se čuti v delovnih zahtevah in tempu preobremenjen; pogosto misli, da ga ne razumejo in da ravnajo z njim nepravilno. Iz tega se rodijo razočaranja, nerazumevanja in zmešnjave tako pri mladostniku, kakor pri starših, vzgojnikih in pri učnem mojestru.

Prehod od otroka v odraslega človeka je torej v zvezi z globokim preusmerjanjem življenja, posebno čustvovanja, mišljenja in socialnega ter npravnega vrednotenja, česar bi se morali odrasli vedno znova zavediti. Za mladostnika je odločilnega pomena, da ga v njegovem razvoju okolica razume in pravilno ravnja z njim ter ga ne obravnava kot nezrelega mladika, kar ga najbolj ponižuje in žali, temveč da ga polno upošteva kot doraščajočo osebnost.

V dobi predpubertete in pubertete sta najvažnejši značilnosti telesnega in duševnega razvoja: močna rast v dolžino, pridobivanje na teži moči, razvoj spolne zrelosti in začasnih zastoj duševnih sposobnosti. Mladostnik v dobi "rasti" običajno ni lahko razumeti. Njegove telesne in duševne sile so zaradi razvojnega rasti močno preobremenjene, tako da ne preostaja sil za ostalo dejavnost; zato se nam zdi mladostnik na zunanjo močno pasiven, brezbrizen in neprilagojen, navznotraj pa je ves zaposlen s samim seboj. Storitve v šoli močno popustijo; ker se se preusmerili njegovih interesov, močno oslabi vnanja pozornost, dojemanje ter učljivost, njegova čustva so nevsklajena in volja je ohromela. Vzgojitelji so nasproti takim razvojnim pojavom skoraj brez moči, posebno če jih ne opazijo, ker so le-ti v zvezi z organskimi pojavi in jih je zato težavno opaziti.

Če se pokaže le nekaj znakov pasivnega odpora ali kljubovalnosti in če vedno prej veselega otroka ni več živahno in aktivno, lahko s precejšnjo zanesljivostjo domnevamo med 12. in 14. letom, da imamo opravka z več ali manj spreminjajočimi znaki rastne krize doraščajočega človeka.

Tu sta razumevanje in pravilno nevsiljivo vedenje najvažnejši nalogi vzgojiteljev, ne pa očitanje in grajanje neuspehov ter prekomerno obremenjevanje z

domačimi nalogami in učenjem; šola je zato tu, da se otrok snovi v šoli nauči, doma jo pa samo v ponavljanju utrdi; mladostnik je dovolj nezadovoljen s samim seboj in pogosto do smrti nesrečen, zato ga je treba zraven vzpodbujati in mu dvigati pogum in zaupanje v lastne sile in sposobnosti. K temu čustvu nesigurnosti se pridruži še doživljanje spolnega zorenja. Mladostnik je postavljen pred nove, njemu tuje, pogosto strah vzbujajoče doživljanje, do katerih ne najde zdravega odnosa, ako mu niso pravočasno in primerno razloženi. (Posebno pri deklicah se rade pojavljajo nerazumevanje.) Občutljivi (senzibilni) mladostniki preživljajo v tej dobi hudo krizo, pri kateri jim odrasli ne morejo bistveno pomagati, temveč jim morejo z zdravim razumevanjem njihovega položaja lajšati težave, pri nepravilnem ravnanju pa lahko povzročijo usodne napake.

Spolni razvoj povzroča tudi iz drugih vzrokov duševno razvojenost, skrivna čustva, ki so ve-

zana na razvoj prvotnih spolnih znakov (menstruacijo ali polucijo), povzročajo nagnjenje k nervoznemu samoopazovanju, razvoj drugotnih spolnih znakov (menjava glasu, rast brade, rast prsi) pa usmerja pozornost na vnanje pojave spolno dozorevalnega človeka.

Poleg telesne in duševne nesigurnosti in nemirnosti se pojavlja mladostniška nečimrnost in zanesenjaštvo (frizure, zlikane hlače, postrani klobuk, interese za črni spol, prve pesnitve in umetniška nastrojenja) hkrati pa se pojavljajo tudi zavore, ki se odražajo v iskanju opore v kolektivu, v nesigurnosti, neodločnosti, agresivnosti ali sramelživosti (čustiva manjverdnosti). In dokaj dolgo traja, dokler se mladostnik ne sprijazni popolnoma z dejstvom, da je dozorel človek in se znebi tako nadležnega nervoznega samoopazovanja, na katerega sedaj gleda s prezirom kot na nekaj manjverdnega.

B. B.

DOBA ROBOTOV

Profesor matematike na tehnološkem inštitutu v Massachusettsu in docent za fiziologijo na Nacionalnem inštitutu za kardiologijo v Mexico Cityju, dr. Norbert Werner, proučuje v svoji knjigi "Cibernatik" probleme prenašanja vesti in avtomatičnega nadzora med stroji in živimi bitji. V tej knjigi profesor napoveduje tako imenovano "drugo industrijsko revolucijo." Med prvo so ljudje postali kontrolni organi strojev, druga pa jim bo pomagala, da bodo s pomočjo avtomatskih strojev presneli delo nanje. Doba robotov je na pragu, da stopi v življenjski krogotok.

To so tista skrivnostna bitja, ki se gibljejo kot ljudje, opravljajo različna dela, četudi niso sestavljena iz mesa in krvi, temveč jim daje življenje mehanizem (električni vodi in aparati). "Umetni človek" je bil želja prebivalcev našega planeta že nekaj tisočletij. Že Homer je pisal o kovaču Hefestu, ki je napravil zlate mladeniče, bronasta dekleta in srebrne pse. Bili so nesmrtni in večno mladi.

1580. leta je uspelo, tako pravi neka židovska pravljica, praskemu rabinu Ben Levu, da je s pomočjo čarovniških besed vdahnil življenje ilovnatemu kipu—umetnemu človeku. Na čelu, ki je bilo pokrito z lasmi, je imel kip listek z napisom "renica." Pravljica pripoveduje, da je ta kip nekega dne pobežnil svojemu rabinu. Uničil bi celo Prago, če ne bi žid v zadnjem trenutku odtrgal z njegovega čela čarobne besede. Umetni človek se je tedaj pričel topiti in kmalu je ostal samo kup ilovice.

Roboti so stroji, ki so jih prikazovali največ v velikih trgovskih hišah na razstavah ali pa so nastopali kot atrakcija v varietejih. Lahko hodijo, izgovarjajo po nekaj besed, kadijo cigarete in opravljajo različna dela. Pred kratkim je bil v nekem ameriškem varietetu nastop robotu prav posebna privlačnost. Ves večerni program je opravil en sam robot. Pri nastopu je najprej prisrčno pozdravil navzoče goste, pokadil cigareto in sedel za klavir. Zaigral je neko operno arijo in pozneje še sam zapel. Navdušenje Američanov je bilo neverjetno.

Ko je nekdo robot "Zobor," ki se je tedensko pojavljal v londonskem Alberthalu, neke noči odšel po svoje, je v Londonu nastala nepopisna panika. Robot je šel na "sprehoda" zaradi okvare na avtomatu, ki je prekinjal njegovo gibanje. Vdrl je skozi

velika steklena vrata, jih popolnoma uničil in na cesti ustavljal ves promet ter tako prekršil "javni red in mir."

Profesor Werner je velik optimist. Prepričan je, da bo proizvodnja v dvajsetih letih popolnoma avtomatizirana. Približno sliko, kako bo to izgledalo, lahko dobimo v Fordovi "avtomatski tovarni" v Clevelandu. Tam en sam robot s 1334 sestavnimi deli izdelava v eni uri 155 delov za motorje. Stroji avtomatsko sekajo, pilijo, kujejo, varijo itd. Na eni strani sirovine prihajajo, na drugi strani pa odhajajo popolnoma gotovi deli za avtomobile. Jeklene roke robote postavljajo gotove dele na tekoči trak in od ljudi je tamkaj zaposlenih samo nekaj monterjev in strokovnjakov, ki pežijo na robote in njihove delo.

Najnovejši roboti, imenovani "tehnični možgani," imajo neverjetne sposobnosti kombiniranja in se zlasti odlikujejo s svojo "objektivnostjo," pravi prof. Werner. Ko je bil predsednik Truman pred odločitvijo ali naj zamenja generala MacArthurja ali naj ga pusti na svojem mestu, se je bivši predsednik obrnil na robota, "Seaka," ki je v 28 minutah izračunal, da bi razširitev korejske vojne napravila v ameriškem gospodarstvu pravi potres, in Mac Arthur je bil—odstavljen. Nasprotniki demokratov so tedaj trdili, da je robot "vladni stroj" in da je namerno hotel ustreči Trumanu s takim računom.

V svoji drami "Rosumovi univerzalni roboti" je Karel Capek pustil, da roboti propadejo, ker niso bili občutljivi za bolečine. Stroj je zmečkal robota med delom prste na roki, ta pa bolečin ni občutil. Neki sodobni nemški satirik je pred nevdavnim dejal: "V enem samem takem kolosu je okoli 3,500 cevi in 10 km žice. Vse to stane milijon in pol dolarjev, pa niti šaha ne zna igrati."

Vendar je bil nekdo na Dunaju robot, ki je tudi šah poznal in dobro igral. To je bil "Turek—šahist" iz "čudežnega kabineta" dunajskega dvornega komornika von Kempelena. Bil je to stroj pred šahovsko desko, oblečen v turka. Ko je 1784 leta v Londonu angleški učenjak dr. Edmund Kartrih videl stroj, kako dobiva za povrstjo vse igre, odšel domov in pričel razmišljati o avtomatskem razvoju, to je o problemu, ki so ga sodobniki smatrali na nerešljivega. Če stroj lahko igra šah, zakaj ne bi tudi tkal, si je mislil Kartright. Ko je zvedel, da je tudi Napoleon, ki je bil znan kot zelo

dober šahist, izgubil partijo s "Turkomšahistom," bi ga njegovo razmišljanje o tkanju, o stroju in šahistu, kmalu privedlo v blaznost. Po treh letih upornega dela pa je problem rešil: dobili smo mehanične statve. Skoro v istem času pa je Kartright zvedel, da je bil stroj šahist samo prevara. V stroju je bil namreč skrit neki madžarski mojster, ki je tudi figure na šahovski deski sam prestavljal.

Avtomatske statve so bile prvi robot v človeški službi. Od tedaj je bilo ogromno novih odkritij in novih strojev. Pravo obdobje robotov in popolnega avtomatiziranja pa je še pred nami. Kljub temu pa, kot pravi prof. Werner, nikdar ne bo mogoče napraviti robota, ki bi lahko človeka popolnoma zamenjal.

GRAŠČINA NA SAVI

Vse kaže, da se muzejska dejavnost po osvoboditvi ni nikjer v toliki meri razvivala kot prav na Gorenjskem. V kratkem obdobju je iz bolj ali manj pripravljene tal vzkliko kar sedem muzejev, tehniški muzej v Kropi, Trziču, v Železnikih in na Jesenicah, kulturno zgodovinski na Bledu in kompleksna muzeja v Škofji Loki in Kranju. Snuje se tudi ukrajni muzej v Radovljici, s katerim bo krog gorenjskih muzejev nekako zaključen, v kolikor ga ne bo kot naslednik znanega Sadržkarjevega muzeja dopolnil tudi kamniški muzej.

Operti na izkušnje mnogih evropskih držav n. pr. Švice, Švedske, Nemcije itd, kjer postajajo gosto posejana mreža muzejev vedno bolj odločujoč činitelj pri kulturno prosvetni vzgoji naroda in obenem nepogrešljiv popeševalec turizma—se lahko s uspehom borimo proti pomisleku, če so nam vsi ti muzeji potrebni ali ne.

Čeprav je sleherni med gorenjskimi muzeji pri svojem razvoju vezan na različne materialne pogoje, se vendar pri večini od njih pojavlja isti problem: kje najti ustrezen prostor za razstavitev številnih predmetov, ki leže danes mrtvi po raznih, pogosto vlažnih skladiščih. Celo najrazvitejši med gorenjskimi muzeji—škofjeljski, hranilni velik del zbir v depojah, ker mu skromni prostori v Puštalškem gradu ne dopuščajo, da bi jih v celoti razstavil. Še mnogo na slabšem sta muzeja v Kranju in Trziču. Vendar vse kaže, da se tudi gorenjskim muzejem v bližnji bodočnosti obetajo boljše časi. Kranjski muzej bo n. pr. našel svoj "življenjski prostor" v gradu Kieselstein, radovljjski v nekdanji Thurnoči graščini, blejski na Blejskem gradu, jeseniški v Ruardovi graščini na Savi itd. Nekateri teh objektov so pravi biseri v slovenski arhitekturi.

Posebej bi to želeli poudariti za jeniško graščino, ker je najmanj poznana, čeprav sodi med stavbarstva na Gorenjskem. Zračni najlepši primeri te vrste stavbenega razvoja segajo v 16. stol. V tem času je—kot poročajo viri—tedanji lastnik jeniških fužin Buccellini sedel na Savi grad, okrog njega pa s cesarjevimi dovoljenjem postavil plavže. Poslopje je kasneje večkrat menjalo lastnike in z njimi tudi obliko. Omembe vredna je prezidava konec 17. stol., pri kateri so prvotni renesančni koncepti zamenjali novi baročni vzorci. Iz te dobe so se ohranili nekateri prostori in pritičju desnega graščinskega trakt in obokana klet, v kateri najdemo v omet vrezano letnico 1687 in grb takratnih gospodarjev Današnje podobno je stavba dobila okrog leta 1800. Prvotnemu renesančno-baročni jedru so na zahodni strani prizidali novo krilo. (Dalje na 3. strani)

DVA ZELO MOTNA VIRA

Italijanski propagandni publicisti morajo kar venomer dokazovati svojo trditve, da je vzhodna obala Jadrana italijanska. Nprestanoma izhajajo knjige v italijanščini, ki mečejo umetno trikotnično svetlobo sedaj na eden, sedaj pa spet na drugi sektor jadranske vzhodne problematike. Mi z naše strani nečemo projicirati nobenih žarkov, niti česar na zahodno italijansko obalo: ne na beneške lagune, ne na našo staro petstoletno gospodstvo—Benetke, niti ne Rivo degli Sciaconi žalostnega spomina, niti ne na Chioggio s chioggetskimi ribiči — stoletnimi brezplačnimi odjemalci naših skuš in brancinov, niti ne na Hrvate polotoka Gargano, na ničesar, kar je onstran morja.

Pač pa se ne smemo utruditi, da ne bi neprestano odbijali do dolgočasja ponavljajočih se zvijač, pretvez, starih zgodovinskih legend, ki hočejo z mrežo neresnice prikazati neobstoječe italijanske lastninske pravice do naše vzhodne obale. Med množico italijanskih del o Trstu in vzhodni obali požene večih italijansko propagandna tudi po neki spis v angleščini, v sedanjem mednarodnem jeziku zahodnega sveta. V Rimu je pred kratkim neko novo ustanovljeno založno podjetje "International Political Editions" izdalo angleško brošuro "Resnica o Trstu," v Londonu pa je tudi italijanska ambasada razposlala vsem angleškim listom manjšo knjižico z naslovom "Trst — italijanski odgovor Kardelju," ki polemizira z ugotovitvami njegove razprave o Trstu, objavljen v dnevnem tisku kmalu po diplomatskem udaru angloameriške diplomacije z dne 8. oktobra 1953.

Nasemljena "Resnica"

Ta "Resnica o Trstu," ki je zlagala luč sveta v Rimu, ni niti gola niti čista, kot bi morala biti vsaka resnica, temveč je nasemljena z raznimi krinkami in obeškami, pa čeravno je namenjena anglosaškemu svetu, ki je navajen suhih dejstev in točnih števil. Brošura navaja kot glavni argument za italijanstvo cone A in B tržaškega ozemlja podatke zloglasnega italijanskega ljudskega štetja iz leta 1921 in s tem že razodeva očetovstvo eksotične založbe "International Political Editions." Italijanska vlada je že leta 1946 v škripcih povojnega mačka in s tem neizogibnega političnega realizma, ustno in pisмено na mirovnih pogajanjih v Parizu priznala, da "ne odgovarja, kot je bilo že ponovno rečeno, za točnost statističnih podatkov navedenega ljudskega štetja." Strokovnjak za etnična vprašanja pri italijanski mirovni delegaciji, prof. Carlo Schiffrer, je v dveh svojih povojnih publikacijah spoznal in priznal, da so statistične fantazije iz leta 1921 samo v škodo italijanskim interesom in jih je zato kar razkrinkal in predstavil za to, kar so: "Rezultati štetja iz leta 1921 so popolnoma v nasprotju z dejanskim stanjem stvari in ne prenesejo kritične razmotritve." Samo za nekaj let je utihnilo vsaj v uradnih publikacijah argumentiranje z ljudskim štetjem iz leta 1921, toda devet let po vojni pride vse prav, in tudi stare kronične neresnice. Poluradna revija italijanskega zunanega ministrstva "Esteri" se tudi oktobra 1953 ni sramovala teh, za predfašistično Italijo sramotnih podatkov iz leta 1921. Videti je pa tudi, da so celo v uradni reviji italijanskega predsedstva vlade "Documenti di vita italiana" prevladali v redakciji elementi, ki so povzročili falsifikat leta 1921. V kolikor pa omenjena najnovejša "Resnica o Trstu" ljudsko štetje iz leta 1910,

pači že itak Slovincem krivične podatke in nasuje v svojo propagando korito kar 142 tisoč Italijanov, namesto ugotovljenih 119.000. V tem veseljem humorističnem odnosu do statistične točnosti ostane rimska brošura dosledna tudi pri nadaljnem naštevanju. Privleče od nekdaj neko štetje iz leta 1868, po katerem naj bi bilo takrat v Trstu samo 4000 Slovencev nasproti 65.000 Italijanov; a vsi najskromnejši proučevalci tržaške zgodovine v 19. stoletju vedo na pamet, da so vsa štetja od leta 1846 pa do 1900 naštela vsakokrat po najmanj 25 tisoč Slovencev. Drugo je pa seveda vprašanje, kako razvozlati ta etnični čudež, da je bilo leta 1846 že 25.000 Slovencev v Trstu, in so v njega drli iz leta v leto skozi pol stoletja iz vseh slovenskih pokrajin tisoči Slovencev, a za statističarje v službi, italijanske tržaške občine jih je bilo, jih je moralo biti vsaj do štetja leta 1910, zmeraj le 25.000.

Prepuščamo treznim bralcem hvalisavo postavljanje številke na gospodarskem polju, da je šele Italija po letu 1918 dvignila Trst iz gospodarske bede, ter da je tako število industrijskih podjetij od 3628 v letu 1927 naraslo na 13.988 po desetih letih. Kakšen obseg pa je imelo teh skoraj 14 tisoč industrijskih podjetij v Trstu leta 1937 v Trstu, pa ne bo ubranilo hudomušnega nasmeha zdravega humorja, ko je pač znano, kako je propadlo pod Italijo tržaško pomorstvo in kako grenke sadove razočaranja je rodila fašistična zamisel o industrijski tržaški coni. Če pa spada v industrijska podjetja sleherno obrtniško udejstvovanje, in med temi tudi tradicionalno brusarstvo, potem seveda te številke držijo.

Seštevanje neresnic

Več zgodovinskih neresnic, skupaj seštetih, ne da skupaj niti ene same zgodovinske resnice: 1. Habsburžani niso nikdar uspeli kljub vsem naporom, da bi denacionalizirali Trst. — Kdaj so Habsburžani sploh poskušali odvzeti italijanski značaj Trsta? Skoraj vseh petsto let habsburškega gospostva nad Trstom se še ni pojavljalo narodnostno vprašanje in ko se je pojavilo in so kohorte tržaških nemških volivcev hodile na volišča, ali niso prav nemški volivci v Trstu zmeraj po javnem sklepu svojih organizacij oddajali svoje glasove samo kandidatom italijanske irendentične narodno-liberalne stranke in proti, zmeraj proti slovenskim kandidatom. 2. Nemška dominacija med drugo svetovno vojno je načrtno slovanzirala prebivalstvo v Julijski krajini. — Ali je bil morda tržaški prefekt neki Slovenec in ali ni bil "italianissimo" Ceceani? In ali ni Tržačanom med vojno županoval fašistični Pagnini? Ali je bila ukinjena vsaj ena italijanska šola, ki so jih fašisti naseljali po vsej Julijski krajini? Res je. Nemci so izvedli slovanzizacijo prebivalstva, toda slovanzizacijo trpinčenega, umirajočega prebivalstva v taboriščih Mauthausena, Dachaua in drugod. Nemci so požigali samo slovenska in hrvaška naselja v Julijski krajini. Naj omenjajo le eno italijansko naselje v Istri, na Tržaškem in v Slovenskem Primorju, ki je bilo požgano po Nemcih. 3. Dosti preveč je bilo nad 300.000 mrtvih Italijanov v prvi svetovni vojni in res ni potreba, da skuša "Resnica o Trstu" prodajati za resnico zakasnelo fašistično laž o 600.000 padlih za Trst, za vzhodno obalo Jadrana. 4. Po 36 letih, odkar so se italijanske čete izkrcale na tržaški obali, postaja čedalje bolj tudi Italijanom jasno, da se leta 1918 z okupacijo Trsta, kot poz-

vanja patetično "Resnica o Trstu," ni zaključil italijanski risorgimentno, temveč da je bilo podtaknjeno italijanskemu risorgimentu nekaj drugega pod nacionalistično masko, in sicer mladi italijanski imperializem. Pred in med prvo svetovno vojno so to vedeli vsi italijanski socialisti in vse katoliške množice Italije ter velika večina Giolittijevega parlamenta. Kdo to ve od odgovornih italijanskih političnih vodstev v letu 1954?

Italijanska ambasada v Londonu je določena in odgovorna diplomatska ustanova in zato ne more kot "International Political Editions" uporabljati v svoji brošuri statističnih podatkov iz ponarejevalne številne kampanje leta 1921. V svojem odgovoru citira londonska brošura samo štetje iz leta 1910, ki se pa le glede Trsta približuje objektivnosti, ne pa glede krajev v coni B, kjer so italijanski občinski števni komisarji kar po svoje odredjali obveljani jezik prebivalstva. Saj so n. pr. za nas znani hrvaški center v Bujsčini, za Materado našeli samo 49 Hrvatov, medtem ko je bilo samo v osnovni zasebni hrvaški šoli nad 100 hrvaških otrok. Seveda so tudi na italijanski ambasadi kar po svoje prikazovali število Italijanov naštetih leta 1910 na ozemlju cone A in navedli namesto 119.000 kar 157.457 Italijanov, ker so stalno naseljenim domačim Italijanom pristieli še nad 30.000 italijanskih delavcev — regnicolov, ki so prihajali iz Italije na delo v Trst.

Kaj je na etnografski karti

Pri takšnem obračunu dejstev je previdnost na mestu, in moramo zato pogledati v knjigo "Okro Trsta," ki je izšla leta 1945 v Beogradu, če res prikazuje knjižji priložena narodnostna karta zahodno istrsko obalo vso zasedeno in obdelovano po Italijanih, kot prinaša italijanska brošura to kot protidokaz proti trditvi tov. Kardelja o ita-

lijanskih narodnostnih otokih obdanih od vseh strani od Hrvatov in Slovencev. Če bi anglosaksonski novinarski bralci ambasade pogledali odgovora vzeli v roko karto, in jo razgrnili, bi videli, da prav lepo prikazuje tudi karta slovensko zahodno obalo Istre, po kateri plavajo pa tam italijanski otoki sredi morja hrvaškega in slovenskega prebivalstva. Kje pa naj dobe ti uredniki angleških listov knjigo "Okro Trsta?" Kako bi mogli dvomiti v lojalnost nekega pa četudi tujega diplomatskega zastopstva; in zato je ambasada kar brez skrbi vtihotapila to neresnico.

Kam so izginili Slovinci

Teže pa bo prepričati angleške novinarje, ki pri vseh skrbeh za britansko skupnost na premnogih krajih sveta res ne morejo vedeti, koliko je Slovencev pod Italijo, toda na vsak način morajo "sumiti, da s polemičnim odgovorom Bosijevih diplomatskih publicistov o samo 11.000 Slovencev pod Italijo nasproti navajanju tov. Kardelja o 80.000 nekaj ne more biti v redu. Poslednje avstrijsko štetje iz leta 1910 in italijansko štetje iz leta 1911 sta ugotovili 59.577 Slovencev na ozemlju, ki pripada sedaj pod Italijo, italijansko štetje iz leta 1921, tisto, ki ga niti italijanska mirovna delegacija ne priznava v pogledu določanja narodnosti, tisto štetje, ki je Slovencev v Trstu zmanjšalo za dve tretjini, v Istri jih pa v mnogih krajih kar zbrisalo, to isto štetje navaja še zmeraj 49.599 Slovencev pod Italijo. Neki ti Slovinci morajo biti. Beneški Slovinci in Slovinci v Kanalski dolini se pač niso v zemljo vdrli in ni nam znano, da bi se dogodila taka strašna katastrofa, ki bi prizanesla samo 11.000 Slovencev na Goriškem. Od leta 1921 ital. država ne šteje več svojih državljanov po narodnosti. Ne fašistična in ne tista za njo, ki ne bi smela biti fašistična. Zategadelj, ker jih ne štejejo, Slovencev ni, in tov. Kardelj potemtakem nima prav.

(Dalje prihodnjič)

GRAŠČINA NA SAVI

(Nadaljevanje s 2. strani)

nato pa obe telesi z umno preureditvijo fasade združili v učinkovito celoto. Največja privlačnost jeseniške graščine je prav njeno pročelje, s katerim se po svoji estetski in stilni dognanosti v tem delu Gorenjske lahko meri samo še baročno pročelje radovljiške graščine. Z že nekoliko predlagano porušitvijo tega objekta bi izgubila Gorenjska enega najkvalitetnejših spomenikov klasicistične stavbarske kulture, kar jih poznamo pri nas.

Kamosesko bogato obdelan glavni portal, ki veže v svojih oblikah še močne baročne reminiscence, nas pripeljejo v prostorno vežo, ob kateri se desno in levo v strogem simetričnem redu razvrščajo posamezni stanovanjski porstori. Klasicistično skromno dvojno stopnišče vodi v prvo nadstropje, kjer se tlorisni sestav pritličja še enkrat ponovi. Arhitektonsko manj učinkovito je drugo nadstropje, pač zaradi tega, ker je nastalo iz iz-

ISČE SE STANOVANJE

MLADA ZAKONCA
iščeta stanovanje s 3 ali 4 sobami na vzhodni strani.
Kdor ima za oddati, je prošeni, da sporoči na
UT 1-0481

POSTEN MOŠKI
ISČE OPREMLJENO SOBO V BLIZINI SLOV. NAR. DOMU NA ST. CLAIR AVE.
Kdor ima za oddati naj sporoči naslov v urad tega lista.

V NAJEM
4 opremljene sobe
se odda v najem štirim moškim ali zakoncem. Blizu Republic Steel Co.
Vpraša se na
4120 TRUMBULL AVE. DI 1-4036

DVE OPREMLJENI
sobi se odda v najem poštenim fantom.
Vpraša se na
1110 E. 72nd St. — EN 1-8254

razito utilitarističnih potreb, iz gole težnje po razširitvi stanovanjskega prostora.

Za ureditev železarske zbirke je bilo Tehničnemu muzeju na Jesenicah dodeljeno pritličje desnega graščinskega trakta, ki ga bodo v kratkem restavrirali. Skromni prostori bodo prekmaturalo postali pretni za bogat material, ki bo domačinom in tujcem ponazoroval stoletni razvoj fužinarstva v tem delu Gorenjske. Že takoj bo treba misliti na adaptacijo celotne stavbe za muzejske namene. V prid temu stremljenju govorijo med drugim predvsem sopeniško-varstveni razlogi, železarna na Jesenicah pa si bo z ureditvijo muzeja postavila lep spomenik saj bo muzejska razstava obenem tudi odsev njenih delovnih prizadevanj v preteklosti in sedanjosti.

Cene Augustin.

HIŠE NAPRODAJ

ZAMENJA SE
lepo hišo Colonial tipa, s 6 sobami. 7 let stara. Preproge, zimska okna in mreže, gorkota na plin, zagrajen jard zadaj. Garaža in dovoz. Cena \$16.900. Se lahko takoj vselite.

Za podrobnosti se obrnite na
KOVAC REALTY
960 East 185th St.—KE 1-5030

PO ZELO ZMERNI CENI SE PRODA:

V okolici E. 125 St. in St. Clair Ave.—Hiša s 6 lepimi sobami. Cena \$10,600.
V okolici E. 160 St. in St. Clair Ave. Hiša s 5 sobami. Cena \$11,900.
V okolici E. 140 St. in Lake Shore Blvd.—Lepa hiša s 7 sobami. Garaža za 2 avta. Cena \$11,700.
Blizu E. 200 St.—Nova bungalow hiša. Cena \$14,500.
Na Muskoka Ave. — Zidana veneer hiša s 4 velikimi sobami. Garaža 15x23.
Blizu Neff Rd. in Lake Shore Blvd.—Nov zidan veneer bungalow s 4½ sobami.
E. 236 St., blizu Babbitt Rd.—Krasna zidana hiša Colonial tipa s 6 sobami. Garaža.

Za ogled in druge podrobnosti se obrnite na
KNIFIC REALTY
820 EAST 185th STREET IV 1-7540

Oglašajte v Enakopravnosti

ZAVAROVALNINO PROTI
Ognju tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd
preskrbi **JOHN CENTA, 13417 KUHLMAN AVE.**
Pokličite **MU 1-0811**

PERUTNINA
17330 BROADWAY, MAPLE HEIGHTS
V zalogi imamo vedno mlade piščance in vseh vrst perutnine. Se priporočamo za svatbe, bankete in razne druge prilike. Pridite in si izberite.
Prodajamo tudi na kose zrezane kokoši (cut-up poultry)
ANDY HOČEVAR in SINOVI
TEL. v Irgovini: Montrose 2-2330—na domu: Montrose 2-2912

Hiša odprta na ogled v nedeljo
25260 CHARDON RD.
(NA SLOVENSKEM HRIBČKU)
Nov zidan bungalow, katerega smo tako ponosno in mojstrsko izdelali, da je težko vse natančno opisati. Ima rekreacijsko sobo, fornec na plin s pihalnikom, kopalnica je obita z ilovnatimi ploščicami, svetel les po vsej hiši, lijak obdelan z policami, pokritimi z Formica, ter nešteto drugih posebnosti boste videli. Velika lota. Se lahko takoj vselite. Pridite in si oglejte to krasno hišo, zgrajena po
EUCLID MASON CO.
JACOB STREKAL
KE 1-4098

SLOVENSKA DVOJICA
Z DVEMA DEKLICAMI ISČE STANOVANJE S 4 SOBAMI V ST. CLAIRSKI NASELBINI. Kdor ima za oddati, naj blagovoli pokliče
EX 1-4720

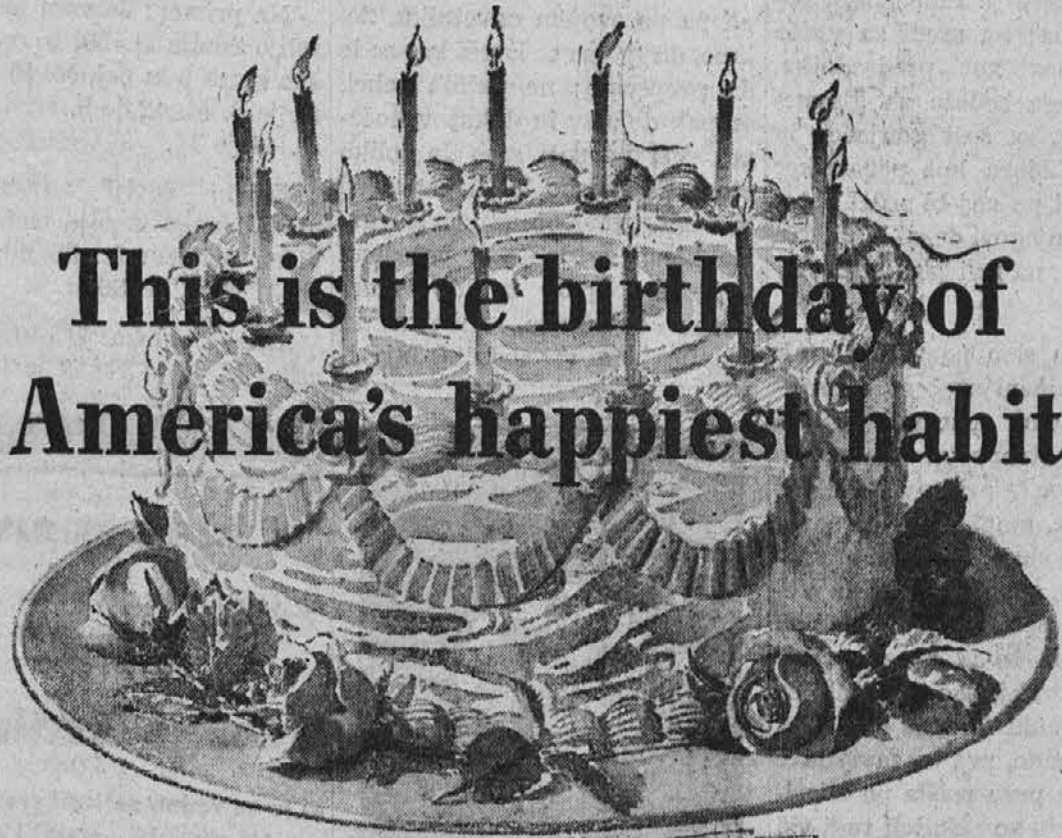
VAS MUČI REVMAZEM?
Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu. Vprašajte nas.
MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd.—KE 1-0034
Pošljemo karkoli prodamo kamorkoli.

THE POLKA REVELERS
FINA GODBA
za svatbe, veselice in zabave
POKLIČITE
UT 1-1688

PREDELUJEM IN PRENAVLAJAM
kuhinje in kopalnice ter napravim lepe rekreacijske sobe. Vlagam asfaltne pode in stene obijem z vsakovrstnimi ploščicami (tiles).
Dobro, zadovoljivo delo po zmerni ceni.
Vprašajte za proračun.
STANLEY DOLENEC
19870 ORMISTON AVE. KE 1-6597

For your VACATION welcome to
CHRISTIANA LODGE
Slovenian Resort
• The Hotel has 30 rooms with connecting showers. Central dining room, with American Slovenian cooking. All sports, private beach, boating and fishing. Cater to overnight guests. 260 miles from Cleveland. Located on U. S. 112. Write for folder.
CHRISTIANA LODGE
Dominic and Agnes Krasovec, prop.
Rt. 1, Box 175, Edwardsburg, Michigan Phone 9126 F5

(RUZENE ŠKERLJ)
ANGLEŠKO SLOVENSKI SLOVAR
DRUGA IZDAJA
JE KONČNO DOSPEL.
Dobi se pri
August Kollander
6419 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND 3, OHIO
Cena s poštnino je \$5.25
TVRDKA KOLLANDER IMA NA ZALOGI TUDI
SLOVENSKO ANGLEŠKI SLOVAR BERILO
ter DR. F. J. KERNOVO (DR. KOTNIKA)
Naročite se na te knjige, preden zaloga poidel

This is the birthday of America's happiest habit

On this thirteenth anniversary of U. S. Savings Bonds, we can count the buying of Bonds as one of America's greatest blessings! We all know what they did to help in the war emergencies.
But the real blessing of Bonds is what they have done for every single one of us at home. They have helped Americans to save on a scale brand new in history!
You know, your neighbors know—all the new cars that Bonds have bought—the homes on which they made down payments—the farms they have made more productive with new equipment—the extra education that they are providing for our sons and daughters—the new businesses that are making Savings Bond buyers independent.
Today more U. S. Savings Bonds are in our hands than ever before. Thirty-seven billion dollars worth!
The Savings Bond Habit Brings Happy Returns — Buy more in '54!
The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

HENRY BORDEAUX

SRCE IN KRI

ROMAN

(Nadaljevanje)

Kaj me je nagnilo, da sem predlagal tak čuden sodni postopek? Nenadoma se mi je jasno posvetilo, kako hudo bi Mihaela škodovalo, če bi vmes posegel zakon. Da se torej temu izognemo, je treba takoj nekaj drugega ukreniti. Drugega izhoda sploh nismo imeli. Potem pa naj se stvar izteče kakor koli. Maliveau moramo enkrat za vselej zavzeti jezik.

"Dobro," je rekel Vimines, "ste za to?"
Gonjač je prikimal, zraven pa se kruto zarezal, kakor zalajala pes, ko se hoče vrci na divjačino. Odgovoriti je moral še Gallice, a se ni zganil.

"Kaj pa ti?" ga je vprašal gospodar.
"Storite, kar se vam zdi prav, a govoril jaz ne bom."

Ta njegova trma, da ne bo in ne bo govoril, je položaj spet zapletala. In vendar mu je zdaj moj predlog kazal edino pot, da se izogne ječi in porotnikom. Kaj je torej še imel, da je skrival? Ali ni zmaščeval časti svoje sestre? Tule preprosti, nekoliko divji možje, ki so zelo navezani na domače ognjišče, bi njegovo osveto razumeli. Toliko bolj sem si bil svest, da ga bodo oprostili, ker žrtve ni bil domačin, ampak tujec. Svoje glavovalost Mihaela Gallice pa je grozila, da ga bo pogubila. Moj prijatelj je videl, da bi vanj zastoj silil, zato mi je rekel:

"Prej bi se dal na kosce razsekati, ko pa bi kaj povedal. Nič ne bomo izpuli iz njega."

Maliveau je ootuhnjeno že slavil zmago. Takole je padel njegov sovražnik; mislil ga je spodrniti in postati lovski čuvaj, ko je vendar za to mesto on sam kakor ustvarjen! To njegovo škodoželjno veselje me je dražilo, zato sem prosil, naj me pustijo za nekaj hipov samega z obtožencem. Radi so mi dovolili. Pogovarjal sem se z njim med štirim očmi daj ko eno uro in mu dokazoval. Ali morda nimam

pravice, da mu svetujem? Po zločinu je prišel v mojo hišo, sprejel sem ga, zanj zastavljal svoj ugled in ga skrival pred oblastmi. Se več: priporočil sem ga svojemu prijatelju Louisu de Vimines; ker sem mu ga jaz predlagal in zanj jamčil, je ta zavrnil ostale ponudbe in prav njega sprejel v službo.

"Da," mi je razburjen odgovoril, "rešili ste me. Saj ne pravim, da ne. A zdaj se rajši sam pogubim."

"Nisi me slušal, ko sem ti svetoval, da bi takoj uredil to zoprno zadevo. Tedaj sem bil prepričan, da bi te bili oprostili. Zdaj pa je spet čizvela, a okolnosti še malo niso tako ugodne. Zdaj te ne bodo več imeli za sodnika, ki je izvršil osveto, naj je ravnal prav ali napak. Smatrali te bodo za zločinca, ki se je sedem let skrival in so ga morali šele drugi ovaditi."

"Prav je, me bodo pač obsodili—"

"Toda, nesrečnik, morda pa ne bodo obsodili tebe, ampak bo moral nedolžni trpeti!"

"Kdo neki?"

"Tvoja sestra Jožica! Omožena je s poštenim človekom, s Stefanom Beard, ki je pozaknil sad njenega greha. Zdaj pa bodo pri javnih razpravah razgaljali vso njeno preteklost. Ali imaš pravico, da ji prizadeneš vso to sramoto, ko bi jo lahko zavrl? Sodišče tvojih tovarišev pa te utegne zaščiti. Če te bodo oprostili, se bodo hkrati obvezali, da bo Maliveau moral molčati!"

Spomnil sem ga še očeta in matere, ki sta oba bila poštena človeka.

"Ob svojem času si odklonil pravico zakona. Sprejmi vsaj to, ki ti jo nudijo zdaj. Ali ti res ni nič na tem, da te spet smatrajo za poštenjaka?"

"Ah, seveda mi je, gospod Charlieu!"

Ta srčni krik ga je predal mojim rokam. Bivši semenišnik, sin Tomaža in Klavdine Gallice, ni še zadušil svoje vesti. In vojne križa zato ni maral sprejeti, ker se je imel za nevrednega. Skozi to vrzel sem torej vdrl v trdnjavo.

"Vem, Mihael, in dobro te razumem. Še nekaj skrivaš, kar te zelo skrbi, in tega mi nočeš povedati. Ne skrbi te priznati krivdo. Nekaj drugega je!"

"Morda res, gospod odvetnik," je zamomljal in pogledal vstran. "Gospod odvetnik mi praviš. Ali torej hočeš, da jaz govorim namesto tebe? Zaupal mi boš svojo skrivnost, vse svoje tajne. Jaz pa bom javno povedal samo tisto, kar bo potrebno."

"Govorili boste namesto mene, povedali pa samo tisto, kar boste vedeli."

"Kar bom vedel? Morda pa vem več, nego se tebi dozdeva. Zakaj mati in sestra Milia Misse nista tvojega imena povedali pred sodnijo? Zakaj sta te pomagali rešiti? Mi hočeš na to odgovoriti?"

Kar na slepo srečo sem se pogljal za tem sledom, ki se mi je vedno dozdevalo, da mora voditi do kake mračne votline. Nisem pa pričakoval, da bom tako naglo kaj ujel. Mihael Gallice se je vdal. Bil je premagan in je odložil orožje: usedel se je, kakor da ne more stoji prenašati njegova vpraševanja, in si obraz skrivil v roke. Razločno sem videl, da ga zmaguje intenje. Odslej sem ga lahko spraševal in mu izpuli del resnice. Takole sva se

dogovorila: porabil bom, kar mi je deloma zaupal, samo tedaj, če se mi bo zdelo neobhodno potrebno.

"Ubog fant!" sem mu rekel, "v vsem te mni zate nič nečastnega. Morda te bodo naši možje razumeli. Prav gotovo pa ti bodo vsaj naklonjeni."

"Rajši bi videl, da bi me potepotali," je zamrmral.

"Vselej nam teptajo srce, kadar govorimo resnico."

Odpri sem vrata in poklical Louisa de Vimines, ki se je s Chauvertom sprehajal po travniku ob jezeru.

"Torej drži. Nocoj se snidemo."

Da ne bi naši ljudje preveč tuhtali izrednega dogodka, smo se odločili za lov na Promontouru in zanj porabili ves popoldan. Vrh neke skale sem stal na preži in se lagodno pripravljaval za obrambo Mihaela. Ta naj bi bila preprosta: razložil bom zgolj dejstva, kajti moji poslušalci, gonjači in čuvaji, bi se ne dali slepiti in prav gotovo opazili, če bi jim hotel z nepotrebno zgovornostjo sipati peska v oči. Morda pa bi bilo najbolje, da bi Mihael Gallice same vse povedal, spretno ali nerodno. Saj je glas obtoženca najbolj zgovoren. Takole sem pretresal svojo obrambo, vtem pa je v velikih skokih mimo moje stajaje pridrl kozel. Prepozno sem pomeril in ga zgrešil. Zato pa ga je gladko podrla karabinka mojega prijatelja.

Ta najina žrtve je za dolge robove, zavite v obliki kljuk, visela obešena na vratih koč, kamor sva po večerji z Viminesom odšla na sodno zasedanje; kozel me je spomnil sov, ki jih po deželi pribijajo na vrata koč, da oznanjajo skrivnosti noči. Tule gams pa je prej oznanjal osveto in boj ko pravico. Vsaj za nas vse zbrane je značiln posten boj, v katerem ima divjačina na svoji strani nagli tek in nedostopnost vrhov, mi pa izpopolnjeno orožje. Chauvert je že z nekakšno slovesnostjo razpostavljal nekaj svetilk, da bi se v koči bolje videlo. Za sedeže je razpostavil povese sena; na sredi za grofa de Vimines kot predsednika, okrog njega sedeže za glavne čuvaja, za šest gonjačev in kuharja Lilliaza kot porotnike; pred njimi pa naj bi sedel obtoženec, na njegovi desni Maliveau kot tožnik, na levi jaz kot branilec.

Jaz sam sem nasvetoval tak obred. Plameni sveč so s svojimi gibljivimi sencami jezicali prav do stropnega tramovja. Gledala sva te priprave, a nisva še vstopila, ampak prej pozdravila lepoto sinje, zametne in spokojne noči, spuščajoče se na Velike Rdeče peči, komaj vidne pod zvezdami in iznad kroga vrhov okoli jezera, kjer so se mudili še zadnji ostanki dnevne luči. Ker je bilo hladno, sva se zavijala v pelerine in prva prišla na zborišče, a kmalu so prihitali tudi vsi ostali.

Čeprav so luči svetile slabotno in utripale, sem vendarle opazil, da so se možaki po uho ocedili. Obrili so se, se okrtali in poče-

sali; še kuhar je namesto čepice nosil lepši klobuk. Spoštovali so pravico, zato so se olepšali. Na vsak način so se hoteli pokazati v lep luči. Vsak vesten človek se za svoj posel podobno pripravi. Tule hribovci so se kakor po nagonu uklanjali nekemu višjemu redu in nezavedno pokazovali nekakšno dostojanstvo, ki ga le prevečkrat pogrešamo pri uradnikih, vajenih sodne hinavščine.

Resno kakor čuvaj stolne cerkve je Chauvert vsakemu sproti odkazoval prostore, kakor sem ga bil poučil jaz. Maliveau je hotel sestri med sodnike, pa ga je Chauvert opomnil:

"Ne tja, ampak semkaj vstric obtoženca!"

Upri se je nič kaj vljudno in hoteli stopiti naprej. Pa razložil sem mu, da bo opravljal posel državnega tožilca in to ga je vidno omehčilo. Nasprotno pa se je Gallice dal krotko voditi, kakor da nima več lastne volje, ampak se prepušča temnim silam, ki sučejo ljudi kakor planete.

Prosil sem Louisa Viminesa, naj bi spregovoril nekaj besed, da poslušalcem pojasni preprosto razpravo, ki se bo izvršila. Stori je to na svoj vzvišeni način, kakor mu ga daje njegova visoka osebnost, neprisljenost in navada poveljevati. Ali mar ni bil ena tistih socialnih avtorite, v katerih Le Play gleda naravne zastopnike naše dežele, izbrane voditelje naroda, ki hoče sam od sebe vršiti svojo oblast s tem, da si izbira svoje poslance?

In zares so oni pravi izbrani voditelji, naravni zastopniki, socialne avtorite, ki pa jih naša zenačujoča in zavistna demokracija noče priznati.

"Nocoj smo se zbrali sami med seboj, kot tovariši. Noben tujec ne bo stopil v našo sredo. Sodili bomo po svoji najboljši vesti in v mejah, ki jih bom zarisal. Eden izmed nas je hude stvari obtožil tu navzočega Mihaela Gallice. Zato nam mora zdaj vso zadevo razložiti, jo pojasniti in dokazati. Obtoženec mu bo odgovoril, sam ali pa po svojem odvetniku. Zelim, da se vse to izvrši kar se le da preprosto; ne puhlih rekel, ampak dejstev in dokazov hočem. Vsi navzoči smo že toliko stari, da znamo ločiti pravdo od krivega, pravično od krivičnega. Ko bomo zvedeli vsa potrebna pojasnila, bomo izrekli sodbo. Razen obtoženca, tožnika in branilca smo vsi sodniki. Izjavi-

ti bomo morali, spoznamo li Mihaela Gallice za krivega ali nedolžnega. Za nedolžnega pa ga bomo mogli proglasiti samo tedaj, če bomo to izjavili vsi; sam tako zahteva. Če ga obsodi le eden izmed nas, bo veljalo prav tako, kakor da so ga obsodili vsi. Ako ne bo kriv, bo naprej živel v naši sredi in vsi—tudi Maliveau—se bomo s prisego zavezali, ne samo da ga ne bomo nikoli ovadili, ampak da o tej stvari tudi nikoli več govorili ne bomo, da ne bomo nikoli niti namignili nanjo, še pred našimi ženami ne, ali bolje, zlasti pred našimi ženami ne, saj dobro vemo, kako silno so klepetave. Ako pa ga bomo spoznali za krivega, se bo sam šel takoj jutri javiti pravici, in spoštujemo ga že toliko, da mu ne bomo vsiljevali spremstva. Ali prisegate na to?"

Vsi so vzdignili roke in reči moram, da je bila prisega kar svečana. Tako se bo torej v samotni tišini naših gora izvršila sodba enakih nad enakimi. Čeprav me je dvajset let sodne službe napravilo neobčutljivega, sem se zdaj v lastno začudenje zdel kakor začuden. Mogočen vtis je napravila name ta nova oblika porote, zbrane v koči, a jo je vendar objemala kar značilna poštenost in plemenitost. Nobenega tehle ljudi ne bi mogli speljati navidezni razlogi, kakršni so v navadi pri vseh porotah. Vse ozračje bo dihlo zdrav in oživljaljoč zrak, ki prihaja skozi slabo sphane deske od zunaj. Ali sem ravnal prav, da sem Mihaelu Gallice predlagal takole pustolovščino? Globoka tišina je sledila resnemu nagovoru mojega tovariša, hočem reči, predsednika. Na vseh obrazih si opazil pozornost: navzlic sencam so se zdeli negibni, pozorni, odločni.

(Dalje prihodnjic)

AMERIŠKA IN EVROPSKA OZNAČBA MER

Pri čevljih je razlika v označbi 32½ do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali pri ženskih čevljih.

Na primer: če vam pišejo, da želijo čevlje št. 39, to je ameriška mera 6 in pol, št. 40 je 7, št. 41 je 8, št. 42 je 9, št. 43 je 10, št. 44 je 11.

Ženski čevlji so navadno manjši nego gornje mere. Tako bi na primer: št. 38 bila št. 6, št. 37 št. 5, št. 36 št. 4.

Ženske obleke: št. 40 je ameriško 32, 42 je 34; 44 je 36; 46 je

38; 48 je 40 itd., vedno za 8 točk manjše od evropske mere.

Primoških oblekah pa se začenja v Evropi z št. 42, kar je v Ameriki 33; 44 je 34; 46 je 36; 48 je 38; 50 je 39; 52 je 41; 54 je 43 in 56 je 45. (Se vrtil med 10 11 točk razlike.)

Približna metrična dolžina po ameriški meri:

1 centimeter — 0.3937 inča.
1 meter — 3.2088 čevija ali 1.0936 jarda.
1 kilometer — 0.6214 "statute" milje oziroma dolžina milje, sprejeta potom zakonodaje.
1 kilometer na vodni površini je 0.5369 "nautical" milje.

Enako je pri deklicah drugačna evropska mera. Št. 38 je ameriško 12; 40 je 14; 42 je 16; 44 je 18 in 46 je 20.

Moške srajce; št. 35 je ameriško 13 in pol; 36 je 14; 37 je 14 in pol; 38 je 15; 39 je 15 in pol; 40 je 15¾; 41 je 16; 42 je 16 in pol in 43 je 17.

BARVANJE HIŠ!

Sedaj je čas, da se prebarva vaša hiša zunaj ali stanovanja znotraj. Vse delo—dekoriranje in barvanje je prvovrstno. Cene so zmerne in delo je jamčeno.

Priporočamo, da že sedaj naročite in si zagotovite točno poslugo.

Za zadovoljivo delo, se obrnite na

Victor Kovačič
1253 NORWOOD RD.
EN 1-2549

Dva pogrebna zavoda za zanesljivo izkušeno simpatično pogrebniško postrežbo DO VI DOLOČITE pokličite CENAH, KI JIH

A. GRDINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS
688 East 97th St.
Klinohome 1-1900 - Klinahome 1-1800

Prisrčna hvala!

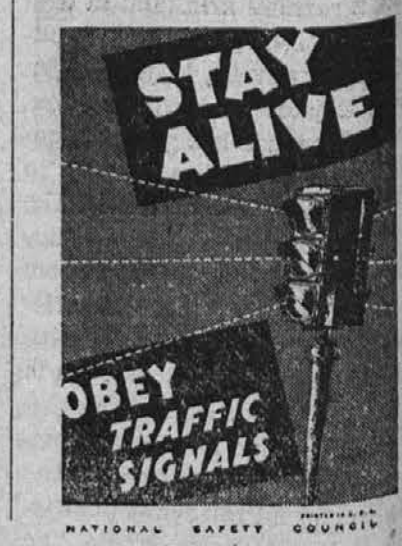
Tem potom se iskreno zahvalim vsem volilcem, ki so mi izkazali svoje zaupanje s tem, da so pri primarnih volitvah oddali svoj glas meni za državnega poslanca.

Prisrčna hvala naj velja vsem, ki ste mi bili naklonjeni ter izkazali svoje soodelovanje na katerikoli način.

Anthony F. Novak
kandidat za State Representative

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 1-3113

CHICAGO, ILL. FOR BEST RESULTS IN ADVERTISING CALL DEarborn 2-3179

BUSINESS OPPORTUNITY

BEAUTY SHOP with living quarters. Any reasonable offer. Selling due to illness.
KEdzie 3-8128 or CApitol 7-4473

GROCERY AND MEATS — Services Housing Projects. Very good business.

ROckwell 2-9530

LAUNDERETTE—Now self service; modern equipment. Equivalent to 24 units. Good going business, near west side. Good lease. Must sell at once.
M. H. Guidarelli, RANDolph 6-9958.

WANTED TO RENT

YOUNG Responsible Couple, 19 and 6 month old babies, need 2 bedroom unfurnished apartment. Good location S.W. side. Moderate rental.
PRospect 6-9668

RESPONSIBLE COUPLE—(Expectant parents) 2 children urgently need 4-6 room unfurnished apartment in good location N. or N.W. —Moderate rental.—
BUckingham 1-5134.

"No man ever stands so straight as when he stoops to help a boy"

1904 1954
50th ANNIVERSARY BIG BROTHER MOVEMENT

ZAVAROVANINO
proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.
preskrbi
Janko N. Rogelj
19461 SO. LAKE SHORE BLVD.
Pokličite: IVanhoe 1-9382

V blag spomin
ob četrti obletnici odkar je umrl naš ljubljeni soprog in dragi oče ter brat
George Krainčič
ki je za vedno zatisnil svoje blage oči dne 19. maja 1950.

Štiri leta je minulo, odkar si Ti zapustil nas, črna zemlja Te pokriva, a mi mislimo na Te vsak čas.

Zdaj bivaš vrh višave jasne, kjer ni težav in ne skrbi, tam sonce sreče Ti ne ugasne, tam lepša zarja Ti blešči.

Sonce naj na trato sije, kjer počivaš, ljubljeni, enkrat bomo se združili in se veselili na vekomaj!

Zalujoči ostali:
JENNIE, soproga hči in sin v stari domovini pa brat ANTON

Euclid, Ohio, dne 19. maja 1954.

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati

Enakopravnost
Zanimivo in podučno čtivo priljubljene povesti